

ция не се създава по желание: по една историческа необходимост, тя сама търси възможна благоприятност. Ние разсждаваме върху нѣщата, оцѣняваме ги, за да не изпаднеме въ противорѣчие съ тая възможна благоприятност, за да не останемъ въ опаската на събитията. Ботйовъ правѣше оцѣнка на положението и мислѣше момента за згоденъ, само при единственната прѣдпазливостъ — да се събератъ силитѣ на възстаналитѣ робе, да се пестатъ срѣдствата на революцията, толкова повече и затова, че въ неговитѣ очи, Балканската революция, когато бѣде провъзгласена, трѣбва да измѣни коренно режимътъ економически и политически. Въ връзка съ това надежно гледище, той е изказвалъ и мисълта, че нито на една царска глава нѣма да се позволи да играе самодивско хоро върху юнашкитѣ кости на херцеговинци и стрѣмци. Революцията, която по неговитѣ прѣдположения — защото тъй сж гласѣли „рапортитѣ“ на „апостолитѣ“ — е вече организирана въвъ България, трѣбва да се дигне подъ единъ знакъ: революция радикална!

Ето документирано мѣннието на нашия поетъ, изказано на 3. май 1876. въ редактирания отъ него първи брой на в. Нова България:

„Захваща се вече драмата на Балканския полуостровъ! Многославниятъ източенъ въпросъ, който до вчера се мислѣше за непромѣнимъ на политическата сцена на Европа, стѣпи вече въ своя трети актъ и нѣма вече съмнѣние, че той ще се изкара до край. Първиятъ актъ захванаха юначнитѣ наши братя херцеговинци; вториятъ прѣмина въ безполезни стратегически и дипломатически пантомини отъ страна на Сърбия и Черна Гора; а третиятъ, на който началото трѣбваше да бѣде край на безчовѣчното турско господство, въ който трѣбваше да участвува всичкия южнославянски хоръ, се захвана само отъ нашия нещастенъ